

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns föreskrifter om förbud för allmänheten att vistas inom det skreddrabbade området vid väg E6 i höjd med Stenungsundsmotet i Stenungsunds kommun

Beslut

Länsstyrelsen föreskriver med stöd av 4 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt 3 kap. 11 § ordningslagen (1993:1617) följande.

1 § Det är förbjudet för allmänheten att vistas inom det skreddrabbade området vid väg E6 i höjd med Stenungsundsmotet i Stenungsunds kommun. Områdets gränser anges på bifogad karta (bilaga 1).

2 § Förbudet gäller inte statliga eller kommunala myndigheter som utför uppgifter inom området eller uppdragstagare som utför uppgifter åt någon statlig eller kommunal myndighet inom området.

3 § Förbudet gäller inte Preem Aktiebolag (556072–6977) eller Vattenfall Eldistribution AB (556417–0800) i fråga om arbete som oundgängligen måste utföras inom området. Tillträde ska planeras i samråd med Länsstyrelsen. Vid samrådet ska en plan för det arbete som ska utföras presenteras för Länsstyrelsen.

4 § Förbudet gäller inte för den som har berättigat intresse av att få kortvarigt tillträde till fastigheterna Munkeröd 1:60, 1:10, 1:83, 1:90 eller 1:92. Tillträde ska planeras i samråd med Stenungsunds kommun. Vid samrådet ska syftet med tillträdet presenteras för Stenungsunds kommun.

5 § Förbudet i 1 § gäller från och med den 26 september 2023 klockan 18.00.

Beskrivning av ärendet

Natten den 23 ~~november~~ september 2023 inträffade ett skred vid E6 och närliggande område vid Stenungsundsmotet i Stenungsunds kommun.

Räddningstjänsten har spärrat av platsen med stöd av lagen om skydd mot olyckor, eftersom marken fortfarande är instabil och det kan ske

Rättelse enligt 36 §
förvaltningslagen
2023-09-26
Helena Schultz

mindre ras i kanterna. Räddningsledaren kommer att fatta beslut om att räddningsinsatsen avslutas klockan 18 den 26 september 2023.

Under ärendets gång har räddningstjänsten, Statens geotekniska institut, Stenungsunds kommun och Länsstyrelsen haft dialoger kring utformningen av beslutet.

Statens geotekniska institut (SGI) har bland annat uppgett följande.

Skredet har troligtvis startat öster om E6 och sedan fortplantat sig i nordvästlig riktning. En omfattande massförflyttning har skett från höjdpartierna i öster, via E6 och orsakat upptryckning av botten i Norumsåns fåra i nordväst. Skredet har berört ett område som omfattar ca 400 meter x 600 meter och gränsar till Norumsån och Ucklumsvägen i norr, ett fastmarksområde i öster och vägbron över E6 i väster. Markytan varierar mellan nivån +35 vid Norumsåns botten till nivån +60 vid fastmarksområdet i öster. I mitten av området är markytan relativt plan. Skredet har lett till att byggnader, ledningar, vägar och övriga installationer inom området till stor del är förstörda.

SGI har bistått räddningstjänsten med geoteknisk sakkunskap på plats för att bedöma avspärrningsområdets storlek och eventuell fara vid fortsatt skredförlopp. SGI bedömer att det föreligger fortsatt risk för rörelser och skred inom skredområdet. SGI anser att dessa risker bör utredas vidare i kommande skede, efter att den akuta fasen för räddningstjänstinsatsen avslutats. Det erfordras kompletterande undersökningar och utredningar för att ytterligare klarlägga och ta fram underlag för att avvärja risker inom området. Därmed föreslås att området ska vara fortsatt avspärrat till dess att de geotekniska förhållandena är mer detaljerat utredda och en ny bedömning av riskerna går att göra. Det föreslagna avspärrningsområdet (bilaga 1), bör omprövas längre fram när de geotekniska förutsättningarna inom området har undersökts och klarlagts.

SGI bedömer att det föreligger ett flertal geotekniska risker inom och i anslutning till det redan utvecklade skredet. Det kan finnas andra sakfrågor som bör beaktas vid beslut om avspärrningens storlek så som risk för fallande träd eller risk på grund av vattendrag däms upp. Dessa risker har SGI inte gjort någon bedömning av.

SGI vill särskilt lyfta fram några av de kvarvarande risker som myndigheten ser finns inom det avspärrade området.

- Utmed skredets bakkant i öster kvarstår branta slänter, där jorden utgörs av lera, och i dessa föreligger det risk för ytterligare skred eller ras.

- Avfartsrampen för E6 norrgående trafik ligger något söder om skredkanten. Leran kan ha påverkats av skredet och det går inte att utesluta att följdskred kan ske mot söder.
- Ovan slänten mot öster, vid norrgående avfartsramp, finns det upplag med utfyllnadsmassor som eventuellt vilar på lera. Om det förekommer lera under fyllnadsmassorna kan släntstabiliteten vara otillfredsställande. Lerans egenskaper kan dessutom ha påverkats av det inträffade skredet vilket ytterligare försämrar släntstabiliteten. Skred i detta område kan komma att påverka den norrgående avfartsrampen
- Inom skredområdet är marken uppbruten och det finns kantöverhäng, djupa sprickor och håligheter som utgör en fara att ramla ned eller fastna i. Det kan vara svårt att avgöra var tillräcklig bärighet finns när man ska ta sig fram i området.
- I området runt Norumsån har skredmassorna rört sig mot ån vilket resulterat i att å-fårans botten har tryckts upp. Det finns risk för dämning och vattenansamling vilket kan leda till uppluckring och erosion i å-fåran. Därav föreligger det risk för följdskred i området runt å-fåran. Vidare finns risk för att leran under å-fåran har stört, med reducerad hållfasthet som följd. Det kan innebära att ökad risk för skred även föreligger från industriområdet norr om Norumsån. Ett eventuellt skred kan komma att påverka fastigheterna Munkeröd 1:60, 1:10, 1:83, 1:90 och 1:92.
- I området sydost om bron över Ucklumsvägen har fyllnadsmassor och en byggväg anlagts utmed foten till höjdpartiet i sydost. Eftersom skredet påverkat jordlagerföljden fram till bron föreligger ökad risk för skred av utfyllda massor.

Västra Räddningsregionen/Räddningstjänsten Storgöteborg har uppgett att räddningsledaren bedömer att det fortfarande är förenat med livsfara att vistas inom det skreddrabbade området, eftersom marken fortfarande är instabil och det inte är osannolikt att fler skred kan inträffa. Till grund för denna bedömning ligger rekommendationer SGI. Dessa risker kan vara svåra för allmänheten att förutse och förhålla sig till. Med beaktande av den stora risk för personskador som föreligger, görs bedömningen att ett förbud för allmänheten att vistas inom området är nödvändigt även efter räddningsinsatsens avslut.

Stenungsunds kommun har uppgett att kommunen kan ta ansvar för och hantera tillträdet för kortvarig vistelse i det markerade området i enlighet med bilaga 1.

Motivering till beslutet

Då det innebär fara för miljön, liv, personlig säkerhet eller hälsa om en föreskrift om förbud för allmänheten att vistas inom det skredrabbade området inte beslutas, bedömer Länsstyrelsen att bestämmelsen i 4 § andra stycket förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning är tillämplig och att en konsekvensutredning därmed kan genomföras efter det att beslut om föreskrifter har fattats.

Länsstyrelsen får enligt ordningslagen meddela föreskrifter om förbud att vistas inom bland annat ras- eller riskområden. Föreskrifterna får inte lägga onödigt tvång på allmänheten eller annars göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet.

Länsstyrelsen bedömer att det fortfarande är förenat med livsfara att vistas inom det skredrabbade området, eftersom marken fortfarande är instabil och det inte är osannolikt att fler skred kan inträffa. Dessa risker kan vara svåra för allmänheten att förutse och förhålla sig till. Med beaktande av den stora risk för personskador som föreligger, gör Länsstyrelsen bedömningen att ett förbud för allmänheten att vistas inom området är nödvändigt. Ett vistelseförbud kan med hänvisning till de risker som föreligger inte anses innebära någon obefogad inskränkning i den enskildes frihet. Länsstyrelsen finner med beaktande av vad som framkommit i ärendet att det är motiverat att meddela föreskrift om förbud för allmänheten att vistas på platsen.

I nuläget är riskerna med att vistas inom det skredrabbade området så stora att ett totalt förbud är proportionerligt. Det bör dock ges en möjlighet för statliga och kommunala myndigheter eller av dessa förordnade uppdragstagare att beredas tillträde för att kunna utföra nödvändiga uppgifter inom området.

Det kan ur ett samhällsligt och särskilt miljömässigt perspektiv finnas skäl att lämna tillträde till området för Preem och Vattenfall för att kunna göra nödvändiga åtgärder på installationer som vid exempelvis haveri eller kollaps kan få omfattande konsekvenser utanför det nu skredrabbade området. Länsstyrelsen bedömer därför att dessa två företag kan ha ett oundgängligt behov av att beträda området även i de delar som idag är kritiskt instabila. För sådant tillträde ska berörda inför ett samråd med Länsstyrelsen inhämta relevant geoteknisk kunskap. För att en geoteknisk utredning i området ska anses tillräcklig ska den utföras av sakkunnig med dokumenterad erfarenhet av släntstabilitetsutredningar i områden med kvicklera. Vid samrådet ska en plan för det arbete som ska utföras presenteras. Samrådet ska ske i god tid före tillträde så att Länsstyrelsen vid behov kan verifiera den geotekniska kunskapen genom kontakt med SGI.

Inom det område som SGI har bedömt ha en lägre sannolikhet för skred, på bilaga 1 utmärkt med prickad linje, finns fastighetsägare och verksamhetsutövare som kan ha ett stort behov av att hämta egendom eller säkra egendom. Länsstyrelsen finner därför att dessa berörda kan ha ett berättigat intresse till kortvarig vistelse inom streckat område i bilaga 1. Vid en proportionalitetsbedömning kring risken för liv och hälsa inom det streckade området konstaterar Länsstyrelsen, utifrån SGI:s underlag, att korta besök omkring en timme sannolikt kan tillåtas under förutsättning att den som beträder området har fått information om riskerna och hur dessa ska minimeras. Dessa besök ska föregås av ett samråd med kommunen där riskerna i det specifika fallet analyseras samt att behovet är proportionerligt till risken. Det är även Länsstyrelsens uppfattning att samrådet måste vara enhälligt mellan kommunen och den som vill beträda området.

Länsstyrelsen kommer löpande att utvärdera området och vilka som får beredas tillträde, vilket innebär att föreskriften kan komma att behöva ändras när mer information om släntstabiliteten i området finns tillgängligt.

Bestämmelser som beslutet grundas på

3 kap. 11–12 §§ ordningslagen (1993:1617)

4 § förordning (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela föreskrifter enligt ordningslagen

4 § andra stycket förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning

Information

Beslutet kan enligt 3 kap. 27 § ordningslagen inte överklagas.

Dessa föreskrifter kungörs genom att läsas upp i radio. Kungörelse kommer även att ske i länets författningssamling.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövdingen Sten Tolgfors med tillförordnade rättschefen Helena Schultz som föredragande.

Kungörelse

Länets författningssamling

Post- och Inrikes Tidningar

Sveriges Radio P4

Sändlista

Stenungsunds kommun

Västra Räddningsregionen/Räddningstjänsten Storgöteborg

Polisen

Statens geotekniska institut

Krisinformation.se

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Bilaga 1

